



בתי המשפט

תמש 314827/96

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך:

בפני: כב' השופט שאול שוחט

בעניין:

תובע

פלוני
ע"י ב"כ עו"דשפירא
נ ג ד

נתבעת

פלונית
ע"י ב"כ עו"ד

דוד טריכטר

פסק דין

1. תובענה בגין הוצאת דיבה ולשון הרע, ופגיעה בפרטיות. כך על פי כותרתה. 7
2. התובע, מנתח מומחה ורופא אורטופד במקצועו, מנהל קליניקה פרטית בישוב במרכז הארץ, הגיש תובענה זו כנגד הנתבעת, אשתו, בגין אירוע מיום 2.10.96. 8 9 10
3. בס' 5 לכה"ת מתאר התובע את האירוע: 11 12
- "ביום 2.10.96 התפרצה הנתבעת לקליניקה של התובע, בשעות קבלת קהל במרפאה שהינה ציבורית בעיקרה (משרתת את חברי קופת החולים "מכבי" וכו') ובנוכחות שתי בנותיו של התובע מזכירתו של התובע הגב' ולמעלה מ- 15 פציינטים, החלה מקללת ומגדפת את התובע, בהשתמשה במלים שהנייר אינו סובלן, ואשר בין היתר כינתה את התובע: 'הומו', 'סוטה מין'". 13 14 15 16 17 18
- לטענת התובע מדובר בארוע אשר נעשה בזדון ובחוסר תום לב משווע במטרה אחת ויחידה - לבזות אותו להשפילו בפני זרים ולפגוע במשלח ידו. 19 20 21 22
4. א. אליבא דהתובע מהווים דבריה של הנתבעת משום הוצאת לשון הרע חמורה, בזדון ושלא בתום לב כמשמעות מונח זה בס' 1 ו- 2 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה- 1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע") ומשום הפרה בזדון ושלא בתום לב של חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א- 1981 לרבות ס' 1 ו- 2 לחוק זה. 23 24 25 26 27
- ב. עילת התביעה המבוססת על חוק הגנת הפרטיות נדחתה על ידי בהחלטה מיום 29.3.00 הן מטעמים ענייניים והן מכוח הסכמתו של ב"כ התובע (המשיב בבש"א 637/99) לדחייתה של עילה זו. 28 29 30 31
5. בכתב הגנתה הכחישה הנתבעת את הנטען בס' 5 לכה"ת בכפוף לתיאור הארוע מנקודת ראותה שלה: 32 33 34
- א. הנתבעת הגיעה לקליניקה בהזמנתו של התובע. 35 36
- ב. הזמנת הנתבעת על ידי התובע היתה למסור לידיה מסמכים שונים אשר היו ברשותה ושהנתבע הבטיח למסור לידיה. (צ"ל 'ברשותו' ו'שהתובע הבטיח' ש.ש.). לענין זה הוסיפה הנתבעת בתחילת חקירתה הנגדית, כי התובע התקשר אליה לדירת בתה, שם היא שהתה, והזמין אותה להגיע לקליניקה. ר' עמ' 19 לפרוט' למטה. 37 38 39 40 41 42
- ג. הבנות, הגיעו אף הן בהזמנתו של התובע. יחד עם זאת, הבנות לא נכחו באף אחד משלבי הויכוח שהתנהל בינה ובין התובע מאחורי דלתיים סגורות והרחק ממקום הימצאן של הבנות אותה עת. 43 44 45 46

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
- ד. כשהגיעה הנתבעת לקליניקה, על מנת לקבל את המסמכים שהיו מיועדים לה, הודיע מיד התובע למזכירתו, לשלוח את החולים אשר היו במקום. לאחר שנתרוקנה המרפאה התפנה התובע לנתבעת לענין שלשמו הוזמנה על ידו.
- ה. מיד עם כניסתה של הנתבעת לחדרו של התובע היתה ידו של התובע כבר מונחת על מכשיר הטלפון. הוא הודיע לה שאותו מסמך שהיא באה לקבלו (יפוי כוח מאת הבת למכירת בית) ניתן למעשה רק לו, החל להקניט אותה על רקע אי מסירת המסמכים ואף הוסיף כי סידר שהבנות בארה"ב לא תדברנה עמה.
- ו. על רקע האמור לעיל פרץ ויכוח בין השניים. במהלך הויכוח קילל התובע את הנתבעת ואף קרא לה "זונה מיובשת", "לסבית" ושאר גידופים. מנגד מכחישה הנתבעת מכל וכול, כי קראה לתובע 'הומו' במהלך אותו האירוע אך מאשרת למעשה, אם כי לא מפורשות כי כינתה אותו בכינוי 'סוטה'. הודאה משתמעת זו נלמדת מס' 12.11 לכתב ההגנה המכחיש את הכינוי 'הומו' בלבד ומס' 13 לכתב ההגנה המכוון למעשה לטענת 'אמת דיברתי'. יחד עם זאת, מכחישה היא באותה נשימה (בס' 13 לכתב ההגנה) כי כינתה אותו בכינוי 'סוטה מין'.
6. קראתי בעיון את כתבי הטענות של הצדדים ואת תצהירי העדות ראשית שלהם, עימתתי אותם עם הראיות שהונחו בפני ובאתי לכלל מסקנה כי האירוע מיום 2.10.96 אכן אירע ונסיבותיו נוטות באופן חד משמעי לגירסת התובע:
- א. מאמין אני לתובע, כי הנתבעת לא הגיעה לקליניקה שלו על פי הזמנתו. בתקופה הרלבנטית לאירוע נשוא התובענה, מערכת היחסים בין השניים שרויה היתה במשבר עמוק. באותה תקופה כבר לא התגוררו בני הזוג ביחד והם כמעט ולא היו מתראים. כך לדברי הנתבעת בעמ' 20 ש' 18-19. במהלך אוג' וספט' 96, לפני קרות האירוע, הגישה הנתבעת תלונות במשטרה כנגד התובע בגין עבירות של איומים ותקיפה. התובע הורחק מהבית בעקבות התלונות הללו ואף הוגש כנגדו כתב אישום. ר' הודאת הנתבעת בענין זה (לאחר רענון זכרון והפנייה למוצג 11 למוצגי התובע) בעמ' 20 ש' 24-29. בנסיבות שכאלה בהן נתון התובע תחת חשד של איומים ותקיפה של אשתו אין זה סביר שהוא 'יזמין' את האשה לקליניקה הפרטית שלו בשעות קבלת קהל. מאמין אני לנתבע, כי הוא כלל לא העלה על דעתו להזמין אותה ואפילו לא לדבר עמה בטלפון (ח.ג. עמ' 5 ש' 8-9) בבחינת 'שומר נפשו ירחק'. התובע האמין אז שהנתבעת מבקשת לביים תקרית עמו כדי להפלילו, אמונה שקיבלה תימוכין בהכרעת הדין אשר זיכתה אותו מכל אשמה (ר' עמ' 15 למוצג 11, הכרעת דין בתיק הפלילי שנפתח כנגדו בגין תלונותיה אלה). משכך, אך סביר הוא שהתובע יבקש להמנע מכל קשר ו/או מגע עם הנתבעת ובוודאי לא יזמין אותה לקליניקה שלו בשעת קבלת קהל. עדותה של הנתבעת בעמ' 20 ש' 19, כי לעת הארוע נשוא התובענה לא היה ביניהם סכסוך (גם לא קשה) פשוט אינה עומדת במבחן האמת.
- זאת ועוד גירסת הנתבעת לענין זה לוקה בסתירה פנימית. אם אכן היה זה התובע אשר הזמין אותה לקליניקה בשעת קבלת קהל מדוע היה צריך התובע לגרש את החולים מיד עם הגיעה ולהתפנות אליה רק לאחר שהקליניקה התרוקנה - פעולה עליה מעידה הנתבעת עצמה בכתב ההגנה ס' 12.4. אם אכן מטרת הזמנתה על ידי התובע היתה ליצור פרובוקציה הוא היה צריך לדאוג לכך שהחולים ישארו ולא היה דואג לסלקם על מנת שיהיו לו עדים לארוע שביקש לביים. עם כל הכבוד, לא נראה לי כי רופא ותיק ובעל מוניטין כמו התובע (ר' עדות הנתבעת בעמ' 19 ש' 8-9) יכול להרשות לעצמו לגרש חולים רק כדי 'לשוחח עם אשתו' או כדי לביים ארוע לנוחיותו! וכי אין לו לתובע מה לעשות רק לשבור כך את מטה לחמו? על סתירה פנימית זו וחוסר ההגיון שבה בחרה הנתבעת לענות בתשובה מתחמקת "תשאל רק אותו, אני ציינתי עובדות" כך בעמ' 21 ש' 1-3. עם כל הכבוד גם עובדות צריכות להתיישב עם שורת ההגיון.
- ב. זה לא היה התובע אשר התקשר אל הנתבעת בטלפון מהקליניקה הפרטית שלו כדי להזמין. הנתבעת כשלה בענין זה. חקירתה הנגדית בנושא זה חשפה סתירות בגירסתה החד משמעית כפי שבאה לידי ביטוי בכתב הגנתה. ר' עמ' 19 למטה - עמ' 20 ש' 1-12: "... יכול להיות שאני התקשרתי אליו אבל אני לא התקשרתי אליו. תשובתי היא שאני למעשה לא התקשרתי אליו. זו התשובה".

- 1 כך בש' 5-6. ב"כ הנתבעת, אשר חשה בתשובתה המבולבלת (כך כלשונה) של
2 הנתבעת בענין שיחת הטלפון, ביקשה מהנתבעת להבהיר את תשובתה. וכך
3 ענתה: **"הוא התקשר אלי, זו פשוט עובדה. אבל גם השבוע דיברנו בטלפון**
4 **ולפעמים השיחה לא נגמרת וצריך להגיד עוד משהו אז את מרימה טלפון וזה**
5 **יכול מה שיכול להיות שהיה".** ר' עמ' 24 ש' 12-15. התובע הכחיש מפורשות את
6 הטענה, כי הוא התקשר לנתבעת ואף נתן הסכמתו להזמנת תדפיסי שיחות
7 מ"בזק" ליום הארוע. ר' עמ' 5 לפרוט' ש' 1-12. התדפיס שהוזמן ונשלח מחבי
8 "בזק" בע"מ (צורף שוב כנספח ח' לסיכומי התובע) מלמד אותנו, כי בתאריך
9 הנדון ובשעות הערב הרלבנטיות התבצעו שתי שיחות לטלפון של התובע (מס'
10) מהטלפון של הבת שם שהתה הנתבעת (מס'). ר'
11 לענין זה עמ' 10 לפרוט' באשר למספר הטלפון בקליניקה ועמ' 20 לפרוט' ש' 7
12 באשר למספר הטלפון של הבת. אשר לשעה הרלבנטית הנתבעת השיבה, כי היא
13 הגיעה לקליניקה בשעות בין ערביים. השיחות הרלבנטיות התבצעו בשעות 17.50
14 ו- 18.02. הנתבעת התכחשה לשיחות אלה כשהוצגו התדפיסים בפניה וטענה, כי
15 יתכן שחתנה התקשר אלא שהיא לא טרחה להזמין מנגד (בהסכמת בתה וחתנה)
16 את תדפיס שיחות הטלפון של הבת כדי לבדוק אם נתקבלו אליו שיחה או שיחות
17 מהטלפון של התובע בקליניקה בשעות הרלבנטיות לארוע. הנתבעת גם טוענת,
18 כי בשעה 18.02 היא לא היתה שם. מוזר! כיצד יכולה היא לזכור עובדה זו אחרי
19 כמעט שש שנים כשהיא עצמה במקומות אחרים אינה זוכרת שעות (למשל שעת
20 הגעה שלה לקליניקה עמ' 19 ש' 20) ותאריכים (תאריכי התלונות שהוגשו על
21 ידה. עמ' 20 ש' 20-21). עם כל הכבוד גירסתו של התובע, לענין זה, כפי שבאה
22 לידי ביטוי בעמ' 4 לפרוט' ש' 29-31 אמינה הרבה יותר בעיני.
23
- 24 ג. אשר לארוע עצמו - הכחשתה הגורפת של הנתבעת בכתב הגנתה, כי לא כינתה
25 את התובע במלים 'הומו' ו/או 'סוטה מיין' לא עמדה במבחן.
26
- 27 - בהודעתה במשטרה מיום 3.10.96 (נספח ה' לכה"ת) מודה הנתבעת, כי
28 היא אמרה לתובע את המשפט הבא: **"אני אמרתי לו אתה לא בא**
29 **הביתה ואתה מסתובב עם החבר שלך, אם אתה הומו תגיד את זה**
30 **לאשתך...."**
31 כשהציגו בפניה במשטרה את טענת התובע, כי היא צעקה לעברו 'סוטה
32 מיין' היא הכחישה זאת נמרצות אלא שכאשר הציגו לה גם את עדותה
33 של המזכירה בענין זה היא אישרה, כי **"אני אמרתי לו שהוא מתנהג**
34 **כסוטה כלפי הבת ושהוא נכנס לאמבטיה כאשר היא עירומה"**.
35 ללמדך, הנתבעת עשתה שימוש במינוחים 'הומו' ו'סוטה' אם כי
36 במסגרת רחבה יותר של משפט שלם בנוסח שפורט לעיל - לגירסתה
37 במשטרה. יחד עם זאת, אין מחלוקת, גם לגירסתה, כי השימוש במילה
38 סוטה נעשה בהקשר מיני - 'נכנס לאמבטיה כשבתו עירומה'.
39
- 40 - הנתבעת נחקרה על ארוע זה בבית המשפט לענייני משפחה בפני כב' השי'
41 בוקובסקי ביום 8.11.98. ר' מוצג 2א' למוצגי התובע נספח ד' לסיכומיו.
42 בתשובתה שם לשאלה אם היא קראה לתובע 'הומו' היא משיבה
43 בשלילה מוחלטת ובכלל מציינת כי היא רק צעקה עליו שהוא מרמה
44 אותה, לוקח ממנה כספים ושהוא עושק אותה. לגירסה זו, בדבר טיב
45 צעקותיה וטענותיה של הנתבעת כלפי התובע באותו אירוע, אין כל זכר
46 בכתב ההגנה.
47
- 48 - בחקירתה הנגדית בפני הודתה הנתבעת **"אמרתי לו שההתנהגות שלו**
49 **סוטה...."** (עמ' 23 ש' 8-9) ומתכחשת לכך שהיא אמרה לו 'הומו' למרות
50 שבמשטרה היא הודתה, כי עשתה שימוש במילה זו אם כי בהקשר של
51 משפט שלם. בעמ' 22 ש' 2 היא עונה **"לא אמרתי את זה במרפאה, לא**
52 **אמרתי דבר כזה בכלל"** לשאלה אם בעלה הוא הומו ואם רצה שתגיד
53 את זה במרפאה. רק לשאלה מפורשת של בית המשפט אשר ביקש
54 לדעת אם המילה 'הומו' עלתה במהלך הארוע משיבה הנתבעת
55 בהחלטיות **"כן בהחלט"**. כשנשאלה באיזה הקשר היא אמרה שבמהלך
56 הויכוח לאחר שהוא קרא לה 'לסבית' ו'זונה מיובשת' ועוד מלים
57 מכוערות היא אמרה לו שהוא המכוער ו"אתה עברת לגור עם חבר,

מתנהג בצורה משונה ואם אתה חושב שאתה הומו מגיע לי שתגיד לי את זה. זה ההקשר שעלתה המילה הומו והוא עשה מזה סיפור".

דא עקא שהגירסה לפיה 'הוא התחיל' דהיינו שהתובע הוא שכינה את הנתבעת בכינוי גנאי כלל לא עלתה בחקירת הנתבעת במשטרה וגם לא בחקירתה בפני כב' השופט בוקובסקי. גירסה זו עלתה רק בס' 12.9 ו-14.3 לכתב ההגנה בתביעה זו.

- הנתבעת איננה עקבית בטענותיה בענין זה במסגרת ההליכים השונים שהתנהלו בינה ובין התובע. בהליכים בפני ביה"ד הרבני היא קובעת, כי בשום מקום היא לא אמרה לו 'סוטה מין' או 'הומו' וכי זו המצאה של בא כוח התובע. כך בהודעת הערעור לביה"ד הרבני הגדול מוצג 5 למוצגי התובע. לעומת זאת בכתב ההגנה מודה היא בחצי פה, כי כינתה אותו סוטה אך לא 'סוטה מין' למרות שההקשר המחשבתי שלה באשר למילה 'סוטה' קשור קשר בל ינתק להתנהגות המינית של התובע כפי שהצטיירה בעיניה. ר' לענין זה ס' 13 ו-14 לכתב הגנתה. זאת ועוד, כבר למדנו כי גם בכינוי 'הומו' עשתה הנתבעת שימוש באותו אירוע בהקשר עליו הצביעה בעדותה.

- לעומת עדותה המתפתלת והלא עקבית של הנתבעת עומדת לה עדותו הברורה של התובע בענין זה. התובע משיב בנחרצות לשאלת בא כוח הנתבעת: **"אתה אומר כש..... נכנסה למרפאה היא צעקה כלפיך הומו, סוטה מין. זה נכון?"** התשובה "ועוד איזה נכון. אני לא אשכח את זה כל החיים". ומיד לאחר מכן, בתשובה לשאלה נוספת, הוא מתאר את הסיטואציה. ב"כ הנתבעת לא התעמתה עם קביעה נחרצת זו של התובע ובחרה לנסות ולסתור אותה על דרך השלילה תוך שהיא מכוונת - על מה ולמה לא הובאו לקוחות שלו שיעידו במשפט. גם ביהמ"ש שאל שאלות בענין זה והגם שתשובותיו של התובע לא היו מספקות ממש (היה בהן הסבר כלשהו) די היה בראיות האחרות שהוצגו בפני כדי לשכנעני שהדברים נאמרו.

- עדות המזכירה בענין זה היתה ברורה ולא נסתרה כלל בחקירה נגדית. את הארוע מתארת היא בס' 5 לתצהיר עדותה הראשית מיום 24.10.00. עדותה לא נסתרה בחקירה נגדית ונשמעה אמינה בעיני. העובדה שהיא היתה מזכירתו של התובע ומטופלת שלו והעובדה שמכונתו של התובע מטופלת במוסד של בעלה אין בה כדי לפגום בעדותה. אינני מקבל את טענות ב"כ הנתבעת בסיכומיה, כי המזכירה היתה עדה מוזמנת חלק מהקנוניה של התובע לביים ארוע ממנו יוכל הוא אח"כ להפיק תועלת בהליכים המשפטיים שהוא מנהל כנגד הנתבעת. עם כל הכבוד ביום תקריות וארועים היו דווקא מנת חלקה של הנתבעת וראה לענין זה הכרעות הדין בשתי התלונות שהוגשו על ידה כנגד התובע ואשר הוגשו כראיות בתיק זה.

- לעת הגעתה של הנתבעת שהו בקליניקה של התובע לקוחות. בחקירתה בישיבת יום 2.11.98 בפני כב' השופט בוקובסקי היא מעידה, כי **"אני לא ראיתי שום פציינט"** ואולם כבר בכתב הגנתה בתביעה זו שבפני חוזרת הנתבעת מטענתה זו ומאשרת, בס' 12.4, את קיומם של לקוחות שהרי באין לקוחות אין את מי לשלח. לעומת זאת בס' 21.1 לכתב הגנתה היא חוזרת וטוענת כי לא היתה פגיעה בפרנסתו של התובע **"מאחר ולא היו כלל חולים במקום ו/או החולים שהיו לא יכלו לשמוע מאומה"**. עם כל הכבוד על הנתבעת להחליט 'לא היו חולים או שהיו חולים שלא יכלו לשמוע!' גירסה כפולה זו גם עומדת בסתירה לגירסתה, כי עם הגיעה סולקו החולים על ידי המזכירה ורק לאחר שזו התרוקנה נתפנה התובע לנתבעת בענין שלשמו הזמין אותה - כך בס' 12.4 עצמו.

- מאמין אני שאת דבריה אמרה הנתבעת לתובע גם אם לא בצעקות, בקול רם ונישא, קול חזק - כך לגירסתה שלה בפני כב' השופט בוקובסקי בישיבת יום 8.11.98. די היה בקול זה כדי שהלקוחות אשר שהו

1 בקליניקה אותו עת ישמעו את דבריה, אפילו מאחורי דלת סגורה. אגב
2 בעדותה בפני בעמ' 21 ש' 7-8 ו- 11-12 מכוונת הנתבעת דווקא לקולה
3 הרגיל שהוא 'קול די חזק' כלשונה.
4

5 ד. בסיכומיה מכוונת ב"כ הנתבעת לסתירות שהתגלו בעדותו של התובע ו/או בין
6 עדותו לעדות מזכירתו. עם כל הכבוד, בחנתי טענותיה אלה של ב"כ הנתבעת (אי
7 המצאת תלושי שכר - וכי יש מחלוקת בדבר שהותה של המזכירה בקליניקה לעת
8 הארוע; זמן הבדיקה של הלקוחות - וכי יש מחלוקת לאחר ניתוח העדויות לעיל
9 שהיו לקוחות בקליניקה בעת האירוע. אין לי ספק שהיו למרות נסיונה החוזר
10 ונשנה של ב"כ הנתבעת, גם בסיכומיה, להפריך עובדה זו; המועד בו התקשר
11 התובע למשטרה - וכי יש מחלוקת שהתקשר למשטרה ושהמשטרה הגיעה
12 למקום, כל אלה ועוד) ואין בהם כדי לסתור את העובדות האמיתיות
13 כפי שצפו ועלו מניתוח הראיות שהונחו בפני.
14

15 ה. מניתוח העובדות המפורטות לעיל נחה דעתי, כי הנתבעת הגיעה לקליניקה שלא
16 על פי הזמנתו של התובע, בשעות קבלת קהל, עוררה מהומה וצעקה כלפי התובע
17 את המלים 'הומוי' ו'סוטה מין'. נחה דעתי כי אותה שעה שהו לקוחות בקליניקה
18 של התובע וכי הם היו עדים לארוע האמור ולמלים שנאמרו על ידי הנתבעת כלפי
19 התובע. אוסיף ואומר שגם אם אקבל את גירסת הנתבעת, כי השימוש שנעשה
20 במלים 'הומוי' ו'סוטה' (לא 'סוטה מין') נעשה בהקשר רחב של ויכוח בינה ובין
21 התובע עדיין יש לראות בכך משום הוצאת לשון הרע. (ר' סיכום גירסתה שלה
22 בס' 50 לסיכומיה).
23

24 7. א. לשון הרע מוגדרת בחוק איסור לשון הרע סעיף 1:

25
26 **"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -**

- 27 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה,
28 לבז או ללעג מצידם;
29 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות
30 המיוחדים לו;
31 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה
32 אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
33 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, מינו או
34 נטייתו המינית".
35

36 בס' 2 (א) לחוק זה נקבע -

37 **"פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב...."**
38

39 בס' 3 נקבע -

40 **"אין נפקא מינא אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או**
41 **אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן**
42 **הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה".**
43

44 ב. מסכים אני עם ב"כ הנתבעת, כי בתביעות בגין לשון הרע מייחסים משמעות רבה
45 ביותר להקשר בו נאמרו הדברים ורק לאור משמעות הדברים בהקשרם הנכון,
46 קובע בית המשפט האם יש משום לשון הרע בדברים אם לאו (ע"א 5653/98,
47 **פלוס נ' חלוץ תק-על 2001(3) 399**, סעיף 10 לפסק הדין). ומהו ההקשר הנכון
48 בו נאמרו הדברים כאן? הנתבעת בעצמה אומרת, כי היא אמרה לו את המילה
49 'הומוי' בהקשר של התחברותו עם חבר ואת המילה סוטה בהקשר (המיני) של
50 הצצה שלו לאמבטיה כשבתו מתקלחת שם עירומה. ובהקשר זה - שאין מחלוקת
51 בו נאמרו הדברים גם לדברי הנתבעת - אין בדברים משום לשון הרע? עם כל
52 הכבוד הנסיון של הנתבעת לקבוע כי סטייתו של התובע הינו לא סטיה מינית
53 אלא סטיה התנהגותית אינה במקומה לענייננו שכן כך או כך מדובר בסטיה שיש
54 בה משום הטלת דופי ולשון הרע. זאת ועוד, אין מקום להשוות בין המילה
55 'הומוי' ו'סוטה' בהקשרים בהם נאמרו למלים 'מגלומן' או 'צפרדעי' שיתכן ולא
56 יהא בהם משום לשון הרע משום ההקשר בהם נאמרו (ר' ת.א. 2497/98, **לרי נ'**
57 **שרי רז**, תק-מח 2002(1), 662).

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
- ג. משנאמרו הדברים על ידי הנתבעת, בהקשר בהם נאמרו אפילו לגירסתה, בנוכחות ו/או לאוזני אדם שלישי (ולשם כך אין צורך ביותר מאדם שלישי אחד אפילו המזכירה בענייננו מה גם שנחה דעתי, כי היו בקליניקה לקוחות לעת הארוע) הרי לך הוצאת לשון הרע גם בעיניו של מיודענו 'האדם הסביר'. האדם הסביר בקרב הציבור בימינו עדיין רואה במילה 'הומו' משום סטיה ובוודאי בכינוי 'סוטה' בהקשר המיני שלו. האדם הסביר במקרה שלפנינו לא הוזמן לשפוט את הדברים שנאמרו כהבעת דעה. הם נאמרו כעובדה גם בהקשר בהם נאמרו. הביטויים בהם עשתה הנתבעת שימוש ובהקשר בהם נאמרו לא נאמרו כביטויים חיוביים אלא כביטויים שליליים ועל כך לא יכולה להיות כל מחלוקת.
- למעלה מן הדרוש, והגם שלא הועלתה בפני השאלה הערכית, האם כינויו של אדם כ'הומו' הינה עלבון המצדיק פיצוי, דומה שטרם הגענו למידה כזו של פתיחות וסובלנות שיש בה כדי להשיב בשלילה על שאלה זו. לפחות בעיני חלק נכבד מן הציבור עדיין מהווה מילה זו מילת גנאי. בע"א 1145/95, קליין נ' אמסלם, תק-מח (1)97, 3188 נדרש ביהמ"ש המחוזי, בערעור על פסק דינו של בימ"ש השלום, לשאלה ערכית זו בהקשר לכתבה בעיתון אשר יחסה נטייה מינית זו לשחקן כדורסל ידוע. ביהמ"ש מתח ביקורת על נסיונו של העיתון לנהל מאבק לסובלנות לפתיחות, ולשינוי ערכים על גבו של השחקן ואישר את עמדתו של בימ"ש השלום בענין זה אשר ראה במילה זו משום הוצאת לשון הרע.
8. משקבעתי כי בלשון הרע עסקינן יש לבחון את טענות ההגנה של הנתבעת. בס' 8.2 לכתב ההגנה טענה היא לפרסום 'מוגן' או 'פטור' מבלי לפרט לאיזה 'הגנה' או 'פטור' היא מכוונת ומבלי לפרט את העובדות שבבסיס ההגנה או הפטור, הגם שבסיפת סעיף זה היא מבטיחה לעשות זאת. עיון בס' 13 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה- 1965 מלמד אותנו, כי הפרסום עסקינן אינו יכול להיות מוגן באף אחת מן ההגנות המפורטות בו ואין צורך להכביר מלים בענין זה. ככל שכוונה היא להגנת 'אמת בפרסום' דומה שאין הגנה זו עומדת לה. הנתבעת בעצמה מודה שאין שמץ בטענותיה החמורות כלפי התובע. בחקירתה בפני כב' השופט בוקובסקי בישיבת יום 8.11.98 היא מאשרת "**הוא לא מציץ לבת אין לו סטיה מינית**" ובתשובה לשאלה "**האם בעלך הומו**", היא עונה "**מה פתאום הוא רוצה שאני אגיד שהוא הומו אבל זה לא הלך לו**" (עמ' 21 ש' 28-29 לפרוט' ישיבת יום 9.1.02 בתיק זה). למותר לציין שב"כ הנתבעת לא שאלה את התובע על נטיותיו וסטיותיו כך שלא נעשה שום מאמץ מצידה להוכיח באמצעות התובע את טענת 'האמת בפרסום'.
- לענין זה אוסיף ואומר - כתב ההגנה כולל בתוכו האשמות חמורות כלפי התובע שיש בהן יותר מרמיזה בנוגע לסטיות הנתנהגותיות שלו (כלשונה). כך למשל בס' 20 לכתב ההגנה מדברת הנתבעת על '**ניצול האבהות שלו להנאותיו**' ובס' 29 מדברת היא על '**סיפוק תאוותיו הבלתי מרוסנות**'. טענות אלה נותרו כטענות בעלמא והנתבעת לא רק שלא עשתה להוכחותן אלא אף חזרה מהן במהלך עדותה. זאת ועוד, הנתבעת היתה זו שתיארה את התובע כ'**בעל אידיאלי**' עד לפרוץ הסכסוך (מוצג 4 תביעתה לשלום בית בביה"ד הרבני); נספח ז' מוצג 5 הערעור שהוגש על ידה לביה"ד הרבני). אין זאת אלא שהנתבעת רותמת את סוג ההליך בו מתבררים ענייניה עם התובע לצרכיה ומתאימה את טענותיה למטרה אותה רוצה היא להשיג באותו הליך. אשר לטענת הגנת תום לב - טענה זו לא נטענה על ידי הנתבעת.
9. המסקנה המתבקשת - לנתבעת אין כל טענת הגנה ראויה כנגד לשון הרע שהוציאה על התובע בנסיבות שפורטו לעיל, וכל שנותר הוא לבחון את שאלת הנזק והפיצוי שיש לחייב, אם בכלל, את הנתבע.
- א. 10. מכוח סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע והוראות פקי' הנזיקין אליהן הוא מפנה, לרבות הגדרת נזק בסעיף (2)2 לפקודה, למדים אנו, כי הפיצוי בגין לשון הרע ניתן לא רק בגין נזק ממון שנגרם בשל לשון הרע אלא גם בגין נזק לא ממוני, וכלשונו "**אבדן... נוחות, רווח גופני, או שם טוב, או חיסור מהם וכל אבדן או חיסור כיוצאים מאלה**" (רע"א 4740/00, אמר נ' יוסף, דינים עליון, ס' 161).
- יחד עם זאת, על פי הוראה זו והוראה זו בלבד, לצורך תשלום פיצויים יש צורך בהוכחת קיומו של נזק - בין נזק ממון ובין נזק שאינו נזק ממון אם כי הוכחת קיומו של נזק זה, שאינו נזק ממון, אינה כרוכה בקושי רב, שכן הדין מניח ששמו הטוב של הנפגע ניזוק עקב לשון הרע (ע"א 90/49, בנטוב נ' קוטין, פ"ד ה(1)

- 593 וכן ע"א 354/76, מנדל שרף נ' שירותי יעוץ כלכלי, לה(4) 169, 174 מפי הנשיא ברק וכן אורי שנהר, דיני לשון הרע תשנ"ז-1997 בעמ' 367; 386-387 אשר מרחיב וקובע שהתובע זכאי לפיצויים גם אם לא הביא כל ראיה להוכחת נזקיו שכן הוא יכול להסתמך על החזקה הקובעת, כי פרסום העלול לפגוע בשמו הטוב של אדם גורם נזק כלשהו). ודוק! יסודות העוולה של פרסום לשון הרע, אינם כוללים את יסוד ה'נזק' כחלק מהעוולה עצמה. נעשה הפרסום ועלול הוא להביא לידי השפלתו של אדם וכו' (ס' 1+2 לחוק איסור לשון הרע), די בכך כדי להקים את עוולת פרסום לשון הרע.
- גובה הפיצוי נעשה על ידי בית המשפט על דרך האומדן.
- ב. עם חקיקתו של ס' 7א' לחוק איסור לשון הרע ניתן כעת לפסוק פיצוי בגין עוולת פרסום לשון הרע גם אם לא נגרם נזק בפועל.
- יחד עם זאת, הוראת סעיף זו, מתיקון תשנ"ט, אינה חלה על הוצאת לשון הרע שנעשתה טרם התיקון. בחוק המתקן אין אמנם הוראת מעבר אך מדובר לדעתי בשינוי של זכות מהותית ועל כן אין מקום ליתן לתיקון תחולה למפרע. (רע"א 4740/00, אמר נ' יוסף שם).
- משכך, תרופתו של התובע כאן, על דרך של פיצויים, צריכה להבחן על פי הדין שקדם לתיקון האמור - הוכחה שנגרם נזק בפועל אם נזק ממון ואם נזק שאינו נזק ממון.
- ג. לא יכולה להיות מחלוקת - לא הוכח בפני נזק ממוני שנגרם לתובע כתוצאה מהוצאת דיבתו רעה על ידי הנתבעת, ודומני שגם ב"כ התובע אינו מכוון את תביעתו לנזק שכזה. יחד עם זאת, נחה דעתי, כי בנסיבות המקרה עסקינן נגרם לו לתובע נזק שאינו נזק ממון, נזק נפשי ועוגמת נפש מרובה בגין פגיעה בשמו הטוב. התובע מעיד בעמ' 6 ש' 20-23: "אחרי הדבר הזה שקרה לי אני הייתי על סף בית חולים, על סף התקף לב. אני חולה סוכרת קשה לחץ דם קשה. התיישבתי כחיוור בכיסא ולא ידעתי מה לעשות...". לא מצאתי סיבה שלא להאמין לו לתובע. על עוגמת הנפש והסבל הנפשי שנגרם בשל הפרסום אומר שנהר בעמ' 385 לספרו:
- "... לאינטרס שבשם הטוב יש לא רק היבט רכושי אלא גם היבט אישי. היבט אישי זה מתבטא בתחושותיו הפנימיות של האדם בנוגע לדרך שבה הוא נתפס בחברה. פרסום הפוגע בשמו הטוב של אדם גורם לפגיעה סובייקטיבית בנפגע, הן בשל השינוי בהערכה שממנה הוא נהנה מהחברה ומהסובבים אותו והן בשל עצם העלבון שבפרסום המשמיץ. קיים קושי מעשי בבירור היקף הפגיעה הסובייקטיבית בנפגע ומתן ביטוי ממוני לפגיעה זו, אולם קשיים אלה אינם מונעים את בתי המשפט מהעניק לנפגעים מפרסום לשון הרע פיצוי כספי עבור הפגיעה הסובייקטיבית שנגרמה להם".
- אשר לגובה הנזק (והפיצוי) אין לי אלא להפנות לפסק דינו של ביהמ"ש העליון בפרשת אמר נ' יוסף הנ"ל (שם). בפרשה זו מותח בית המשפט ביקורת על ההסדר החקיקתי האמור, על דלותו ועל כך שאין בו כללים לכימות הנזק הלא ממוני. ביהמ"ש קובע את מטרת הפיצוי התרופתי בגין לשון הרע, היעדים שהוא נועד להשיג (עידוד רוחו של הניזוק; תיקון הנזק לשמו הטוב; מירוק זכותו לשם טוב אשר נפגעה בגין לשון הרע) ועומד על השיקולים אשר אמורים להנחות את בית המשפט באשר לגובה הפיצוי הנפסק. מסקנת ביהמ"ש היא, כי על בית המשפט לפסוק פיצוי מלא המשקף את מלוא הנזק - הממוני והלא ממוני - שנגרם לניזוק על בסיס מספר פרמטרים: היקף הפגיעה (היקף הפרסום, מקום הפרסום, צורת הפרסום, קהל היעד וכיוצ"ב); מעמדו של הנתבע בקהילה; ההשפלה שסבל; הכאב והסבל שהיו מנת חלקו והתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא כמובן אינדיבידואלית ואין לקבוע 'תעריפים' כלשון ביהמ"ש בפרשת אמר נ' יוסף (ר' לענין זה גם שנהר (שם) בעמ' 385-386).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

ד. בכתב תביעתו עתר התובע לחיוב הנתבעת בתשלום פיצויים בסך של 150,000 ₪. בסיכומיו חוזר התובע ועותר לחיוב הנתבעת בסכום האמור ולחלופין מכוון הוא לחייבה בסכום מינימום של 100,000 ₪ מכוח ס' 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע (ס' 97 לסיכומיו).

על כך שהוראת ס' 7א' ככלל אינה חלה על המקרה שבפנינו כבר עמדנו לעיל. יחד עם זאת שאלה היא אם אין בסכומים שנקבעו בהוראה זו (עד 50,000 ₪ ועד 100,000 ₪ אם לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע) כדי ללמד - על דרך של המלצה - על גובה הפיצוי שמן הראוי לפסוק אותו גם על פי הדין שקדם לחקיקתה! תשובה חיובית לשאלה זו אנו מוצאים במספר פסקי דין. כך למשל בע"א (י-ם) 6169/99, רן לוי נ' בן חורין, תק-מח 399(3), 29058 נקבע, כי יש לראות בסכומים שנקבעו בס' 7א' המלצה המשמשת אינדיקציה להערכת גובה הפיצוי. האמנם?

אם קודם לתיקון מתשנ"ט זכאי היה הנפגע מלשון הרע לפיצוי בגין נזק ממון שנגרם לו כתוצאה מהפרסום ו/או לפיצוי בגין נזק שאינו נזק ממון (נזק סתם, "נזק כללי" אם תרצו), שנגרם בשל פגיעה בשמו הטוב, גם בלא להוכיח את גובה הנזק (כשגובה הפיצוי היה נפסק על דרך האמדן) הרי שכיום, לאחר התיקון, זכאי הוא גם לפיצוי בגין עצם הפרסום כנגדו, גם אם לא נפגע כלל, מעין פיצוי עונשי אם כי מוגבל בגובהו. צא ולמד שהתיקון מתשנ"ט העמיד בידי הנפגע זכות לפיצוי שלא עמדה בידו קודם לו - הוא זכאי לפיצוי הנקוב מעצם הפרסום בלא כל צורך להוכיח גרימת נזק כלל.

משכך התרופה בתיקון מתשנ"ט הינה תרופה נוספת. היא לא באה במקום תרופה שהיתה קיימת בידי הנפגע קודם לחקיקתה ולכן אין בה כדי ללמד לדעתנו על שיקול דעתו של ביהמ"ש בדבר הגובה המקסימלי של הפיצוי שיש לפסוק מקום והוכח קיומו של נזק. מקום והוכח קיומו של נזק, נתון הפיצוי, על פי הדין הקודם, לשיקול דעתו של בית המשפט בלא שהוטלה מיגבלה חוקית כלשהי על גובהו. כיום גם אם לא הובאו ראיות על קיומו של נזק זכאי הנפגע לפיצוי (מכוח התיקון) עד לגובה הסכום שנקבע בס' 7א' לחוק איסור לשון הרע כסכום מקסימום - תקרה ולא ריצפה. את זאת יש ללמוד מלשון הסעיף "... פיצוי שלא יעלה על 50,000 ₪, ללא הוכחת נזק". עם כל הכבוד כך גם יש להבין את דבריו של הנשיא ברק בפרשת אמר נ' יוסף (שם) בה התייחס הוא להוראת ס' 7א' אגב אורחא באומרו:

"שני הצדדים הסתמכו על הוראה זו בטיעוניהם. הוראה זו חוקקה לאחר האירועים נשוא ערעור זה ואין היא חלה עליהם. בחינתה של הוראה זו חורגת, איפוא, מגדריו של ערעור זה. היא מעוררת מחשבות לא פשוטות של פירוש ותוקף. די אם נאמר, לצרכי ערעור זה, כי אין לקבל את עמדת המשיבים, לפיה נקבע בהוראה זו רף עליון לפיצויים ללא הוכחת נזק. מטרתה של הוראה זו לקבוע רף תחתון, המשחרר את הניזוק מהצורך להוכיח את נזקו" (הדגשות שלי ש.ש.).

את הדגש יש ליתן לסיפת הדברים - הסכום הנקוב בס' 7א' הינו בגדר רף תחתון לקבלת פיצויים ללא הוכחת עצם קיומו של נזק ממנו ניתן לעלות ובלבד שיוכח קיומו של נזק.

משכך ניתן בהחלט לקבוע, כי התיקון מתשנ"ט יש בו כדי ללמד, כי מקום ונגרם נזק שאינו נזק ממון בשל הפרסום, ראוי לו לפיצוי במקרה זה לעמוד לפחות, כרף תחתון, על הסך של 50,000 ₪ ו- 100,000 ₪ בנסיבות של פרסום בנדון וביהמ"ש רשאי על דרך האומדן לפסוק סכום גבוה יותר.

ה. התובע הינו רופא מומחה, בעל מוניטין רב, איש מוכר בקהילה (ר' הוראת הנתבעת בעמ' 19 ש' 12-7), ובעלים של בית מרקחת מרכזי בעיר מגוריו המושכר לבתו. בהוצאת דיבתו רעה, בנסיבות שפורטו לעיל, היה כדי להכתים את אופיו המוסרי כ'סוטה' המציף לבתו העירומה במקלחת. לשון הרע התייחסה לתחום האינטימי ולצינעת הפרט והיא נאמרה במקום עבודתו של התובע בנוכחות לקוחותיו; הנתבעת לא ראתה לנכון להתנצל על דבריה ובחרה בהגשת כתב הגנה

המציג את התובע כאדם אפל בעל יצרים מסוכנים ותאוות בלתי מרוסנות -	1
תכונות שנותרו כדברים בעלמא.	2
	3
כבר נאמר במקורותינו, כי 'כל המלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים'.	4
שמו הטוב של אדם כחלק מכבוד האדם זכה להגנה חוקתית. מחובתו של בית	5
המשפט להגן על שמו הטוב של האדם בחברה גם מפני לשון הרע של זוגתו ואולי	6
ביתר שאת, בשל יחסי האמון שאמורים לשרור בין השניים כמי שקשרו את	7
גורלם זה בזו במשך שנים.	8
כל אלה יש בהם כדי להעמיד את הדברים בחומרה ראויה, כדי חיובה של	9
הנתבעת בתשלום פיצויים לתובע בס"ך של 75,000 ₪.	10
	11
סוף דבר .10	12
	13
אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע את הסך של 75,000 ₪ בגין הוצאת לשון הרע כנגדו	14
כמפורט בפסק דיני.	15
סכום הפיצוי ישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום עד התשלום בפועל.	16
	17
אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע את הוצאות המשפט ושכ"ט עורך דין בסכום כולל	18
של 15,000 ₪ + מע"מ צמודים ונושאים ריבית כחוק מהיום ועד התשלום בפועל.	19
	20
ניתן היום כ"ט בחשוון, תשס"ג (4 בנובמבר 2002) בהעדר הצדדים	21
המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים	22
ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי	23
מותר לפרסום מיום 4.11.02 ללא שמות הצדדים.	24
	25
	26
	27
314827/96 תמש 620 תיקי מרום	28
נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח	29
שחט, שואל שופט	